

การจัดการองค์ความรู้ (KM)

ชื่อ – สกุล นางสาวนิตยา พรหมบุตร นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
สังกัดศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครราชสีมา หมายเลขโทรศัพท์ ๐-๔๔๓๓-๐๔๔๑

ชื่อเรื่อง การตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

เหตุการณ์/สถานที่ บ้านโกรกน้ำใส หมู่ ๒ ตำบลทุ่งอรุณ อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

ความเป็นมา/สภาพปัญหา

ด้วยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ กรมการพัฒนาชุมชนโดยสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต วันที่ ๑๙ – ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมโซะเซ จังหวัดขอนแก่น มอบหมายภารกิจให้พัฒนากรบรรจราชการใหม่จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในหมู่บ้านหรือชุมชนที่ไม่มีเคยมีการตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมาก่อน ซึ่งขณะนั้นข้าพเจ้าเป็นพัฒนากรที่ปฏิบัติงาน ณ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมาได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบดำเนินงานทำหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงแบบบูรณาการ งบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) โดยมีหมู่บ้านเป้าหมายคือ บ้านโกรกน้ำใส หมู่ ๒ ตำบลทุ่งอรุณ อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ไม่มีเคยมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมาก่อน ข้าพเจ้าจึงดำเนินการทำการชี้แจงความเป็นมาโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงแบบบูรณาการ จึงต้องเตรียมความพร้อมหมู่บ้านเตรียมความพร้อมบุคลากรของหมู่บ้าน ในการทำกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบตามแนวทางของกรมการพัฒนาชุมชน ควบคู่กับการชี้แจงและอธิบายความสำคัญของการตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยการประชุมทำความเข้าใจเบื้องต้นกับแกนนำครัวเรือนพัฒนา จำนวน ๓๐ ครัวเรือน ในตลอดระยะเวลาที่อบรมร่วมกันเพื่อให้ครัวเรือนพัฒนา ๓๐ ครัวเรือนนี้ ร่วมเป็นสมาชิกแรกเริ่มของกลุ่มฯ

บันทึกขุมความรู้ (Knowledge Assets)

๑) กระบวนการพัฒนาชุมชน ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑.๑) การศึกษาชุมชน เพื่อทราบถึงสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชน โดยการสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน ผ่านวิธีการประชุม จับกลุ่มคุย สัมภาษณ์

๑.๒) การให้การศึกษาแก่ชุมชน โดยการสนทนาวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการของชุมชนโดยการจัดเวทีประชาคม

๑.๓) การวางแผน/โครงการ โดยให้คนในชุมชนเป็นผู้ตัดสินใจกำหนดการดำเนินงานตามความสะดวก และสมัครใจของคนในชุมชน

๑.๔) การดำเนินงานตามแผนและโครงการ โดยคนในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ยึดการแสดงความคิดเห็นและความต้องการของคนในชุมชนเป็นหลัก

๑.๕) การติดตามประเมินผล หลังจากดำเนินการจัดตั้งเป็นที่เรียบร้อย มีการรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

๒) การประชุมทำเวทีประชาคม

๓) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

๔) ระเบียบกรมการพัฒนาชุมชนว่าด้วยการส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

แก่นความรู้/กลยุทธ์ที่ใช้

๑) การให้ความสำคัญในความต้องการของคนในชุมชนโดยสอบถามและพูดคุยทำความเข้าใจเบื้องต้น เรื่อง ความสำคัญและประโยชน์ของกลุ่มออมทรัพย์ฯ ให้เวลาชาวบ้านในชุมชนได้ทบทวนความต้องการของตนเอง แต่เจ้าหน้าที่ต้องกระตุ้นโดยการยกตัวอย่างและนำเสนอผลการดำเนินงานกลุ่มที่ประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่จะเกิดขึ้นในชุมชน ให้คนในชุมชนมาเป็นกรรมการบริหารกลุ่ม โดยที่มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเท่านั้น

๒) การพาไปดูของจริง คือ การพาคนในชุมชนไปดูความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์ฯ ที่ประสบความสำเร็จ และเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้สอบถามจากกลุ่มฯ โดยตรง ทำให้เกิดแรงขับทำให้ชาวบ้านโกรกน้ำใส หมู่ ๒ อากาศที่จะตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นของตนเอง

๓) การยกย่อง ชมเชยบุคคลที่อาสาเข้ามาเป็นคณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ ทำให้บุคคลเหล่านั้นเกิดความภูมิใจในตนเองและพร้อมที่จะทำงานร่วมกันเป็นทีม

๔) การสร้างความมั่นใจในการตั้งกลุ่มฯ ว่าเป็นกลุ่มที่ถูกต้องตามกฎหมายมีหน่วยงานรัฐรองรับการจัดตั้ง พร้อมเป็นพี่เลี้ยงและให้คำแนะนำอยู่เสมอ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑) การพูด ค่อยถึงสภาพความเป็นอยู่และความต้องการของคนในชุมชนเกี่ยวกับการบริหารกองทุนต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนโดยเน้นไปที่กลุ่มคนที่มีความสนใจต้องการบริหารจัดการการเงินทุนของตนเอง

๒) เสนอแนวคิดและแนะนำการตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตว่าเป็นกลุ่มที่ดำเนินการในรูปแบบใดใครเป็นผู้ได้รับประโยชน์

๓) จัดเวทีประชาคมครั้งที่ ๑ เพื่อชี้แจงและให้ข้อมูลชาวบ้านเพื่อให้เขาได้ตัดสินใจด้วยตัวเอง โดยไม่ได้บังคับ นำเสนอกกลุ่มฯ ที่ประสบความสำเร็จสามารถแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนของคนในชุมชนและจัดสวัสดิการให้คนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๔) การพาไปดูกลุ่มที่ประสบความสำเร็จและกลุ่มที่ก่อตั้งได้ไม่นานแต่มีเงินทุนให้สมาชิกกู้ได้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ เปิดโอกาสให้ชาวบ้านและกลุ่มได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกันเอง รวมทั้งการประชาสัมพันธ์หาสมาชิกเพิ่ม

๕) การใช้เวลาพูดคุยและปรึกษากันเองในชุมชน และนัดหมายเพื่อประชุมครั้งต่อไปว่าจะดำเนินการจัดตั้งกลุ่มหรือไม่ อย่างไร

๖) การประชุมครั้งที่ ๒ การจัดตั้งกลุ่มและคัดเลือกคณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ และมอบหมายหน้าที่คณะกรรมการแต่ละคน ทำการออมเงินสัจจะครั้งที่ ๑ ร่างระเบียบของกลุ่มและกำหนดวันก่อตั้งกลุ่มและรวบรวมเงินออมสัจจะเปิดบัญชีธนาคาร

ปัญหา/อุปสรรค

๑) ไม่มีอาสาสมัครเป็นกรรมการบริหารกลุ่มฯ จึงต้องอธิบายและขอความร่วมมือในเวทีการประชุม เนื่องจากกลุ่มฯ เป็นของคนในชุมชนเองคนที่เข้ามาทำงานขอให้ภาคภูมิใจในตนเองที่ได้ทำงานให้ส่วนร่วม จึงใช้วิธีการเสนอชื่อและนับคะแนน

ข้อเสนอแนะ

การตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสำหรับพัฒนากรบรรจุใหม่ถือว่าเป็นเรื่องยากและทำทายนมาก เนื่องจากเป็นกระบวนการโน้มน้าวใจคนให้ร่วมกลุ่มมาบริหารเงิน โดยที่ขั้นแรกคนที่เป็นกรรมการฯ ไม่มีค่าตอบแทนใดๆและยังต้องแบกรับความเสี่ยงในการจัดการเงินของบุคคลอื่น ซึ่งในระดับชาวบ้านแล้วถือว่าเป็นเรื่องที่ดีตลสินใจยากเนื่องจากเป็นเรื่องเงินทอง อีกทั้งยังไม่อาจทราบได้ว่าเมื่อมีการตั้งกลุ่มออมทรัพย์ฯแล้วกลุ่มจะมั่นคงไม่ล้มสลายในอนาคต การตั้งกลุ่มออมทรัพย์จึงเป็นเรื่องที่พัฒนากรผู้ตั้งกลุ่มต้องอาศัยเวลาและความใกล้ชิดพูดคุยกับชาวบ้านอย่างต่อเนื่อง และต้องสร้างความมั่นใจกับชาวบ้านให้ได้ว่ากลุ่มออมทรัพย์จะเป็นประโยชน์แก่ชาวบ้านอย่างแท้จริง